4 Νοεμβρίου 2014

Η αρχαία Μονή του Τιμίου Σταυρού Κουκάς

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Προσκυνήματα-Οδοιπορικά-Τουρισμός

Μια από τις αρχαιότερες Μονές της Μητροπολιτικής περιφέρειας Λεμεσού η οποία βρίσκεται στο μικρό αλλά πολύ όμορφο χωριό Κουκά, είναι η Μονή του Τιμίου Σταυρού. Η Μονή αυτή η οποία βρίσκεται στη βόρεια άκρη του χωριού, ανάγεται στα χρόνια της αγίας Ελένης (4ος αι. μ.Χ.). Αν και πέρασαν από τότε τόσα χρόνια η Μονή εξακολουθεί να υπάρχει έστω και αν δε σώζονται τα μοναστηριακά της κτίσματα. Το μόνο στοιχείο το οποίο παραμένει αναλλοίωτο στο χρόνο είναι το μικρό καθολικό της. Το καθολικό αυτό το οποίο διασώζεται σε πολύ καλή κατάσταση είναι νεότερο και ανάγεται στο 12ο αιώνα. Ας δούμε όμως τι αναφέρει η παράδοση σχετικά με την ίδρυση της Μονής αλλά και την επίσκεψη της Αγίας Ελένης στο νησί μας.

Η αγία Ελένη, κατά την επιστροφή της από την Παλαιστίνη στην Κωνσταντινούπολη, μετά την ανεύρεση του Τιμίου Σταυρού το 327 μ.Χ., βρέθηκε στο μαρτυρικό μας νησί στο οποίο όπως αναφέρει η Αθηνά Ταρσούλη στο έργο της Κύπρος Α΄ «ξανάφερε την ευτυχία στους δοκιμαζόμενους κατοίκους της καθώς και γαλήνη στις ταραγμένες των ψυχές». Σύμφωνα με το Χρονικό του Μεσαιωνικού Χρονογράφου Λεόντιου Μαχαιρά, η Αγία αναγκάστηκε λόγω θαλασσοταραχής να προσορμισθεί στα νότια παράλια της Κύπρου.

Μετά την άφιξή της στο νησί μας ανέγειρε αρκετούς ναούς σε διάφορα μέρη της Κύπρου προικίζοντάς τους με τεμάχια των αγιασμένων συμβόλων του Πάθους του

Κυρίου. Ανάμεσα στα μέρη αυτά που ευεργετήθηκαν από την αγία Βασίλισσα ήταν και η Κουκά.

Έτσι από τότε η ιστορική και αρχαία Μονή είχε την ευλογία να φιλοξενεί για τόσους αιώνες Σταυρό με τρίμματα από το Τίμιο Ξύλο. Την παράδοση αυτή μας τη διασώζει και ο Αρχιμανδρίτης Κυπριανός ο οποίος μεταξύ άλλων γράφει στην Ιστορία του: «...και εις αυτούς τους θείους ναούς αφιέρωσε μέρη εκ του τιμίου ξύλου δια προφύλαξιν της Νήσου, και των κατοίκων της καύχημα... η καλή Μήτηρ των Κυπρίων, να αφήσει και εις άλλα μέρη της Νήσου ιερά εκ τούτου αναθήματα, ως εις χωρίον Κουκά τα τρίμματα του τιμίου ξύλου...».

Ο ναός ο οποίος διασώζεται σήμερα σε πολύ καλή κατάσταση, αποτελούσε το καθολικό μικρού μοναστηριού όπως αναφέραμε πιο πάνω. Αυτό φαίνεται και από τα διάφορα κείμενα της Ιεράς Μητροπόλεως Κιτίου στην οποία υπαγόταν εκκλησιαστικά η Κουκά, πριν περιέλθει στην Ιερά Μητρόπολή Λεμεσού. Θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το μοναστήρι της Κουκάς ήταν πολύ φτωχό, σύμφωνα με τους κώδικες της Μητροπόλεως.

Το καθολικό της μικρής Μονής ανήκει στον τύπο του ελεύθερου σταυρού και φέρει αντί τρούλου γοτθικό σταυροθόλιο στη διασταύρωση των κεραιών.

Στο εσωτερικό του υπάρχει εσοχή στην οποία βρίσκονται σήμερα τοποθετημένοι τόσο ο παλαιός και θαυματουργός Σταυρός της Κουκάς με τα πριονίδια από το Τίμιο ξύλο όσο και ο νεότερος Σταυρός που περιέχει στο εσωτερικό του τεμάχιο από το τίμιο Ξύλο και λίθον από το φρικτό Γολγοθά.

Εκείνο το οποίο προκαλεί θαυμασμό αλλά και κατάνυξη στο εσωτερικό του ναού είναι οι εξαιρετικές τοιχογραφίες, οι οποίες ανάγονται στο 14ο αιώνα, και παραμένουν αναλλοίωτες μέχρι σήμερα.

Δημήτριος Χ. Καππαής,
Διδάκτωρ Θεολογίας.
Πηγή: churchofcyprus.org.cy